

O'ZBEK TILI

Ta'lim rus va qardosh tillarda olib boriladigan umumiy
o'rta ta'lim maktablarining
11-sinf o'quvchilari uchun o'quv qo'llanma

O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi
vazirligi tomonidan tavsiya etilgan

G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi
Toshkent — 2020

UO'K 811.512.133 (075.3)
KBK 81.2 O'zb -922
O'-16

Mualliflar:

**Muxitdinova Xadicha, Tolipova Fotima, Nuriddinova Dildor,
Abduraimov Shohruh, Eshboeva Ra'no**

Taqrizchilar:

Xudoyberganova Durdona – O'zbekiston Fanlar akademiyasi katta ilmiy xodimi,
filologiya fanlari doktori;

Odilova Saodat Abduraximovna – Nizomiy nomidagi TDPU professori, p.f.d.

Ekspertlar:

Izbosarova Dinora – Toshkent shahar Sirg'ali tumanidagi 104-maktab o'qituvchisi;
Karimjonova Gulnora – Toshkent shahar Shayxontohur tumanidagi 320-maktab
o'qituvchisi;

Aydarova Fotima – Toshkent shahar Sirg'ali tumanidagi 300-IDUM o'qituvchisi.

Shartli belgilar:

tinglang;

bilib oling;

o'qing;

yozing;

gapiring;

uyga vazifa.

Respublika maqsadli kitob jamg'armasi mablag'lari
hisobidan chop etildi

X. Muxitdinova va b.

O'zbek tili: Ta'lim rus va qardosh tillarda olib boriladigan umumiy o'rta ta'lim maktablarining 11-sinf o'quvchilari uchun o'quv qo'llanma – T.: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2020. – 96 b.

UO'K 811.512.133 (075.3)
KBK 81.2 O'zb -922

ISBN 978-9943-6449-4-6

© **G'afur G'ulom** nomidagi
nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2020

1-DARS

1-MAVZU. O'ZBEKISTON – KELAJAKDA (Uyushiq bo'laklar)

1-topshiriq. Matnni diqqat bilan o'qing.

O'ZBEKISTON – KELAJAKDA

O'zbekiston 130 dan ortiq millat va elat yashaydigan ko'p millatli davlat hisoblanadi. Yurtimiz mustaqillik davrida ko'plab sohalarda yutuqlarga erishib kelmoqda. O'zbekiston bu vaqt davomida **mustaqil** davlat sifatida Birlashgan Millatlar Tashkiloti, Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi, Shanxay hamkorlik tashkiloti kabi ko'plab xalqaro tashkilotlarga a'zo bo'ldi. Hozirgacha 140 qa yaqin davlat bilan diplomatik aloqalar o'rnatib, jahonda o'zining **ochiq siyosati** bilan e'tibor qozonib kelmoqda. **[A]**

O'zbekiston Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligiga a'zo davlatlar ichida yerosti va usti boyliklariga va kattagina mehnat kuchiga ega davlatlardan biri hisoblanadi. So'nggi yillarda yurtimizda neft va gaz sanoati, elektroenergetika, kimyo sanoati, metallurgiya sanoati, avtomobilsozlik, agrosanoat va chorvachilik klasterlarini yaratish kabi sanoat sohaslariga davlat siyosati darajasida e'tibor berilmoqda. Masalan, umumiy qiymati 4 mlrd dollardan oshadigan Ustyurt gaz-kimyo majmuasining qurilishi, umumiy qiymati 10 mlrd dollardan ortiq baholanayotgan Atom elektr stansiyasi (AES) qurilishining boshlanishi O'zbekiston energetika va sanoatda katta marralarni ko'zlayotganligidan dalolatdir. Bundan tashqari, yurtimizda kichik biznes rivojlanib, O'zbekiston mahsulotlari jahon bozorlariga kirib bormoqda. Ayniqsa, trikotaj mahsulotlari **xaridorgirligi** va sifati bilan jahon bozorlarida o'z o'rnini egallamoqda. **[B]**

O'zbekistonda ta'lim, sport, **madaniyat** sohaslariga ham katta e'tibor berilmoqda. Ko'plab sport inshootlari, ta'lim muassasalari va madaniyat maskanlari **qurilib**, foydalanishga topshirilmoqda. Yoshlarning malakali va yetuk mutaxassis bo'lishi uchun barcha shart-sharoitlar yaratilmoqda.

Fikrimizning yorqin misoli sifatida shuni aytishimiz mumkin, kelajakning “**oltin bosh**”larini tarbiyalash maqsadida respublika bo‘ylab Prezident maktablari ochilmoqda. Bu maktablarda o‘z sohasi bo‘yicha jahonning yetuk mutaxassislari, pedagoglari yurtimiz farzandlariga ta‘lim-tarbiya berishmoqda.

Bundan tashqari, **malakali** kadrlarni tayyorlashga alohida e‘tibor qaratilmoqda. Hozirgi kunga kelib yurtimizda 90 ga yaqin mahalliy oliy ta‘lim muassasalari va 20 dan ortiq xorijiy oliy ta‘lim muassasalarining filiallari o‘z faoliyatini olib bormoqda. Ularda kreativ fikrlaydigan, zamon bilan hamnafas mutaxassislar tayyorlanmoqda. Shu bilan birga, keyingi yillarda jahon mehnat bozorida **raqobatbardosh** va yuqori malakali kadrlarni tayyorlash va malakasini oshirish maqsadida “El-yurt umidi” jamg‘armasi tashkil etildi. Bu jamg‘arma ko‘magida ko‘plab yoshlarimiz jahonning nufuzli ta‘lim muassasalarida malakasini oshirib, tahsil olib qaytmoqdalar. Shular bilan bir qatorda, ta‘kidlashimiz lozimki, respublikamizning barcha yirik shaharlarida IT parklarining ochilayotganligi yoshlarimizning zamon bilan hamnafas bo‘lishiga zamin yaratadi. **[D]**

Men ham shu yurt farzandi sifatida ishonamanki, yaqin kelajakda olimlarimiz, adiblarimiz ham eng **nufuzli** xalqaro mukofotlar sohibi bo‘lishadi, sportchilarimiz xalqaro musobaqalardan shoda-shoda medallar bilan yurtga qaytishadi, jahon kuboklarini boshlari uzra ko‘tarishadi. Osiyo o‘yinlari, olimpiada o‘yinlari, jahon chempionatlari bizning Vatanimizda ham o‘tkaziladi. Dunyo xalqlari bizni ko‘rganda: “O‘zbekistonliklardan ko‘ra mehmon do‘st va ahil xalq hech yerda yo‘q!” degan bahoni berishadi. **[E]**

2-topshiriq. Yuqorida berilgan matnning xatboshilari **[A, B, D va E]** nima haqida ekanligini aniqlang va belgilang.

1. O‘zbekiston aholisining etnik tarkibi. **A**
2. Kelajakdagi O‘zbekiston. _____

3. Asosiy maqsadimiz – yosh avlodni yetuk mutaxassis sifatida tarbiyalash. _____
4. O'zbekistonda ishlab chiqarish sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar. _____
5. O'zbekistonning xalqaro tashkilotlar bilan munosabatlari. _____

3-topshiriq. Matn yuzasidan berilgan savollarga javob bering.

1. O'zbekiston qaysi tashkilotlarga a'zo bo'lgan?
2. O'zbekistonning tashqi siyosati haqida bilganlaringizni gapiring.
3. O'zbekistondagi yana qanday yirik korxonalarni bilasiz?
4. Siz O'zbekistonni kelajakda qanday tasavvur qilasiz?
5. Siz Vataningiz uchun nimalar qilyapsiz va kelajakda nimalar qilmoqchisiz?

BILIB OLING! Bir xil so'roqqa javob bo'lib, bir xil vazifada keladigan so'zlarga **uyushiq bo'laklar** deyiladi. Uyushiq bo'laklar bir-biridan **vergul** yoki **teng bog'lovchilar** bilan ajratiladi. Gapning barcha bo'laklari uyushib kelishi mumkin. Masalan: **Tohir, Gulnoza va men** (kim?) *kutubxonaga bordik* (ega).

Biz a'lochimiz va jamoatchimiz (kesim).

Uning so'zlariga goh kulib, goh jiddiy quloq solardi (hol).
Bog'da nafis gullarning, xushbo'y giyohlarning hidlari ufuradi (aniqllovchi).

Men onamga, otamga va opamga sovg'a oldim (to'ldiruvchi).

1-mashq. Matn asosida tuzilgan gaplarda tushirib qoldirilgan uyushiq bo'laklarni tiklang.

1. O'zbekiston ..., ..., ... ega bo'lgan davlatlardan biri hisoblanadi.
2. O'zbekiston .... va ... katta marralarni ko'zlamogda.
3. Yurtimizda ko'plab ... , ... va ... qurilib, foydalanishga topshirilmoqda.

4. .... bizning Vatanimizda ham o'tkaziladi.

5. Dunyoda o'zbekistonliklardan ko'ra ..... va ..... xalq hech yerda yo'q!

 2-mashq. Qavsda berilgan so'z va birikmalar yordamida gaplar tuzing va uyushiq bo'laklarning tagiga chizing.

1. (bilimdon / aqlli / mehnatsevar / yoshlar / yurt / kelajak / hisoblanmoq)

2. (bog'imizdagi / o'riklar / olmalar / shaftolilar / gulga kirmoq)

3. (sadoqat / do'stlik / vafodorlik / kabi / tuyg'ular / doim / qadr topmoq)

4. (biz / Samarqand / Buxoro / va / Xiva / sayohat qilmoq / uchun / bormoq)

5. (tadbirkorlar / ishbilarmonlar / uchun / ko'plab / yengilliklar berilmoq)

 4-topshiriq. Suhbatni o'qing va do'stlaringiz bilan davom ettiring.

Temur: Salom, Sanjar! Yaxshimisan, ta'tilni yaxshi o'tkazdingmi?

Sanjar: Salom, Temur! Rahmat, yaxshiman. Bu yil ta'tilni zo'r o'tkazdim. O'zing yaxshimisan?

Temur: Ha, yaxshiman. Nimalar bilan band bo'lding, nimalar qilding?

Sanjar: Yoz bo'yi to'garaklarga qatnadim, ta'tilning oxirgi ikki haftasida Dubayga dam olgani borib keldik.

Temur: O, zo'r-ku! Qanday joylar ekan!

Sanjar: Dengiz bo'yi chiroyli, havosi toza, jannatmisol joylar ekan. Shaharni aytmaysanmi? Ko'p qavatli binolar shunaqangi ko'pki, ko'rib hayratlanasan. Dunyodagi eng baland inshoot – "Burj xalifa"ga ham chiqdik. Atrof juda hayratlanarli ko'rinarkan.

Temur: Ha, rostdan zo'r dam olibsan!

Sanjar: Bizda ham shunaqa shaharlar, inshootlar qurilar ekanmi? A?

Temur: Albatta, bizning yurtida ham "Toshkent city" qurilyapti. Yaqin

kelajakda yanada go'zal shaharchalar, baland binolar, inshootlar bunyod etiladi.

“O‘zbekiston – kelajakda” mavzusida matn tuzing.

2-DARS

5-topshiriq. Elchi va jurnalist suhbatini o‘qing va do‘stlaringiz bilan diplomatik munosabatlar haqida suhbatlashing.

Jurnalist: Assalomu alaykum, ustoz! Bugungi tadbirimizga vaqt ajratib tashrif buyurganingizdan xursandmiz!

Elchi: Va alaykum assalom! Men ham siz kabi talabalar davrasida ekanligimdan xursandman.

Jurnalist: Uzoq yillik tajribangiz davomida bir qancha davlatlarda elchi bo‘lib faoliyat yuritgansiz. Elchilik haqida gapirsangiz. Aslida elchilar kimlar?

Elchi: Elchilar bir davlatning boshqa davlatlar bilan aloqalarini olib boruvchi, munosabatlarini yo‘lga qo‘yuvchi shaxs, ya‘ni diplomatik vakil. Elchilar donishmand, uddaburon, ziyrak, so‘zamol bo‘lishi kerak.

Jurnalist: Elchilarning yurt ravnaqiga qo‘shadigan hissalarini haqida gapirsangiz.

Elchi: Ular yurtni dunyoga tanitadi, davlatning imkoniyatlarini, resurslarini o‘zga davlatlarda namoyon qiladi. Ya‘ni o‘sha yurtni o‘rganadi, qaysi iqtisodiy-ijtimoiy sohalarida aloqalarni yo‘lga qo‘yish mumkinligini aniqlaydi. Natijada o‘zbek mahsulotlari jahon bozorlariga kirib boradi, dunyo O‘zbekistonni taniydi.

Jurnalist: Elchilar qanday sifatlarga ega bo‘lishlari kerak?

Elchi: Ular, avvalo, xushxulq, ziyrak va so‘zamol bo‘lishlari hamda siyosat, iqtisod, madaniyat va tarixdan xabardor bo‘lishlari lozim, qolaversa, ko‘plab tillarni bilishlari kerak.

Jurnalist: Elchilarda qanday illatlar bo‘lmasligi shart?

Elchi: Shoshqaloqlik va jahldorlik.

Jurnalist: Bo‘lajak elchilarga qanday maslahat berasiz?

Elchi: Buning uchun hozirdan yaxshi o'qishingiz, ko'plab tillarni o'rganishingiz kerak. Agar biror yurtga elchi etib tayinlansangiz, avvalo, o'sha xalq tilini o'rganishga harakat qiling, bu sizning o'sha davlat Prezidenti va xalqining hurmatini qozonishingizga sabab bo'ladi. Qolaversa, o'sha yurt madaniyati, urf-odatlarini, tarixi, iqtisodi va siyosiy tuzumini yaxshilab o'rganing.

Jurnalist: Yana qanday maslahatlar bera olasiz?

Elchi: O'sha davlatning hurmatli kishilari bilan yaqin munosabatda bo'ling. Buyuklarning qabrlarini ziyorat qiling. Tarixiy joylarini borib ko'ring. Xayriyalarda qatnashing, yurtning madaniyati va tarixi bilan ularni tanishtiring.

Jurnalist: Qimmatli o'g'itlaringiz uchun rahmat! Yurt ravnaqiga qo'shayotgan xizmatlaringizda sizga kuch-quvvat tilaymiz.

Elchi: Sizga ham rahmat! Sog' bo'ling!

6-topshiriq. Matn yuzasidan berilgan savollarga javob yozing.

1. Elchilarda qanday sifatlar bo'lishi kerak?
2. Elchilarda qanday illatlar bo'lmasligi kerak?
3. Elchilar yurt taraqqiyoti va rivoji uchun qanday ishlarni amalga oshirishadi?
4. Elchilar o'zga yurtning hurmatiga erishishi, mehrini qozonishi uchun qanday ishlarni amalga oshirishi kerak?
5. Elchi bo'lish uchun qaysi fanlarni yaxshi o'qish kerak?

3-mashq. Quyidagi gaplarda uyushiq bo'laklar tushirib qoldirilgan. Ularni tiklab gap tuzing va daftaringizga yozing.

1. Siz-u bizga bu baxt va ... istiqlol berdi.
2. A'lo o'qish – ... .. asosiy hamda sharafligimiz.
3. Kitoblarni, daftarlarni ... .. oldim.
4. Ichkaridagi va tashqaridagi ... .. daraxtlari qiyg'os gullagan.
5. Salomat va ... singil va ukalari – 6- sinf a'lochilari.

(bizning va sizning/ Akramlarning/ toleni/ ukam va singlim uchun/ gilos hamda o'rik)

7-topshiriq. She'rni ifodali o'qing. Ma'nosini so'zlab bering.

AYTGIL, DO'STIM

*Boshing egib, ta'zim ayla, shukrona ayt,
Seni guldek erkalagan chaman uchun.
Osmonlarda yurgan bo'lsang, tuproqqa qayt,
Aytgil, do'stim, nima qildik Vatan uchun?*

*Ko'zi qora, yuragi oq shu el uchun,
Tuproq uchun, shu yurt uchun, chaman uchun,
Ulug' inson boshlab bergan shu yo'l uchun,
Aytgil, do'stim, nima qildik Vatan uchun?*

*Eldan ketib, el bo'lganni kim biladi?
Don axtargan go'shtxo'rlarga yem bo'ladi.
Dil qonasa, ona tuproq em bo'ladi,
Aytgil, do'stim, nima qildik Vatan uchun?*

*Qachongacha qorning o'ylab o'tadirsan?
Qachongacha ko'kdan chalpak kutadirsan?
Axir Vatan bitta, sen ham bittadirsan,
Aytgil, do'stim, nima qildik Vatan uchun?*

*Buncha bino qo'yma zarrin choponlarga,
Saratonda yaproq bo'lg'in dehqonlarga,
Suyangani tayoq bo'lg'in cho'ponlarga,
Aytgil, do'stim, nima qildik Vatan uchun?*

(Iqbol Mirzo)

“Men Tashqi ishlar vazirligida ishlamoqchiman”, “Men elchi bo‘lmoqchiman” mavzularidan biriga matn tuzing.

1-DARS

2-MAVZU. ZIYRAKLIK (Ajratilgan bo‘laklar)

1-topshiriq. Tinglang va matn asosida topshiriqni bajaring.

Har bir ishda ehtiyotkorlikni va ziyraklikni qo‘ldan bermaslik lozimdir. Bu xislatlarni yo‘qotgan kishi firibgar, qalloblarga aldanib, keyin pushaymon bo‘ladi. Vaqt o‘tgandan keyin pushaymon bo‘lish foyda bermaydi. Qadim zamonda Eron shaharlarining birida Alovuddin ismli mo‘tabar kishi yashardi. Kunlardan bir kuni kechasi yaxshi kiyingan, xushbichim bir yigit xizmatchisiga bir sandiqni ko‘tartirib Alovuddinning uyiga keldi va uning xizmatchisini chaqirib:

– Xojangga ayt, meni qabul qilsin, unga aytadigan yashirin so‘zim bor, – dedi. Xizmatchi yigitning iltimosini xojasiga yetkazdi. Alovuddin kirishga ruxsat berdi. Yigit sandiq ko‘targan xizmatchisi bilan Alovuddinning huzuriga kirib, ta‘zim bilan salom berdi. Alovuddin yigitni izzat-ikrom bilan qabul qilib, nima sababli qadam ranjida qilganini so‘radi. Yigit ta‘zim qilib:

– Men qaroqchi-o‘g‘rilardanman. Shu kasbimning yaramasligini, ya‘ni yomon kasbligini bilib, tavba qildim. Mana bunda, sandiqda, ellik ming oltin bahosida bo‘lgan narsalar bor, ularni sizga nazr etib keltirdim. Bularni olib, o‘z halol pulingizdan ming oltin bersangiz, uni dastmoya qilib ishlataman, – dedi va sandiqni ochib ko‘rsatdi.

Sandiq ichi oltin idishlar, la‘l, yoqut, gavharlar bilan liq to‘la edi. Alovuddin buni ko‘rib hayratda qoldi. Darhol u yigitga ming oltin sanab berdi. Yigit ming oltinni olgandan keyin Alovuddin bilan xayrlashib, xizmatchisi bilan birga chiqib ketdi.

Ertasi kun ertalab Alovuddin gavharshunoslarni chaqirib, ularga sandiqdagi narsalarni ko‘rsatdi. Hamma oltin, gavhar idishlar, la‘l, yoqutlar oltin halli shisha ekanligi, ya‘ni soxta buyumlar ekanligi bilindi. Alovuddin qallobning ishidan juda ranjib, xizmatchilariga uni topib keltirishni buyurdi.

Xizmatchilar u yigitni surishtirdilar, izladilar, lekin hech yerdan darak topmadilar. Hatto Alovuddindek kishi ham ehtiyotsizlik tufayli aldanib qoldi.

2-topshiriq. Quyidagi hukmlarni o'qing va daftaringizga yozing. Ularning matn mazmuniga mosligini aniqlang.

Agar ma'lumot matn mazmuniga mos bo'lsa, *TO'G'RI*.

Agar ma'lumot matn mazmuniga mos bo'lmasa, *NOTO'G'RI*.

Agar ma'lumot matnda umuman keltirilmagan bo'lsa, *BERILMAGAN* deb daftaringizga yozing.

1. Inson har bir ishida ehtiyotkor bo'lishi kerak. *TO'G'RI*.
2. O'g'ri o'zining kasbini tashlab, tavba qildi. _____
3. Alovuddinni o'z xizmatkori aldab ketadi. _____
4. O'g'rining mol-mulkini qaroqchi tortib oldi. _____
5. Alovuddin bir boyning mol-mulkini aldab olib ketdi. _____
6. Ehtiyotsizlik sababli inson aldanib qolishi mumkin. _____
7. Alovuddin o'g'ridan olgan gavharlarni qimmat narxda sotdi. _____
8. Inson ochko'zligi sababli aldanishi mumkin. _____

3-topshiriq. Matn yuzasidan berilgan savollarga javob bering.

1. Alovuddin nima sababdan aldanib qoldi? O'z fikringizni bildiring.
2. Alovuddinning o'rnida bo'lsangiz nima qilar edingiz?
3. Ziyraklik, ehtiyotkorlik deganda nimani tushundingiz?
4. Ehtiyotsizlik yoki soddalik tushunchalarini qiyoslang.

BILIB OLING! Gap tarkibidagi ma'lum bo'lakning ma'nosini ta'kidlab, izohlab keluvchi, boshqa bo'laklardan to'xtam va ohang jihatidan ajralib turuvchi bo'laklar **ajratilgan bo'laklar** deyiladi. Ajratilgan bo'lak o'zi izohlayotgan bo'lakdan doimo keyin keladi va yozuvda **vergul, tire** bilan ajratiladi.

Masalan:

Boyagi yigitning, Avazning, qo'li gul ekan.

Bizlarga, ya'ni yoshlarga barcha sharoitlar yaratilyapti.

vab-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com vab-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga telegram orqali bog'lanishingiz yoki nza456, nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi.

11-sinf o'zbek tili darsligini to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali vab-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalariga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!

Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud

- 1. 1-11-Sinflar uchun sinf soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Darsliklarning elektron varianti**
- 9. Maktab ish hujjatlari**
- 10. Direktor ish hujjatlari**
- 11. MMIBDO' ish hujjatlari**
- 12. O'IBDO' ish hujjatlari**
- 13. Psixolog hujjatlari**
- 14. Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
- 15. Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 16. Besh tashabbus hujjatlari**
- 17. Ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**